

Regeringen

Ert tjänsteställe, handläggare
Försvarsdepartementet

Ert datum
2020-06-09

Er beteckning
Fö2020/00600RS

Vårt tjänsteställe, handläggare
INSS J3 Tillstånd, Erik Lindmark,
inss-j3-tillstand@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens svar på remiss av promemorian Några ändringar i tillträdesförordningen

Försvarsmakten har fått rubricerad promemoria på remiss. Försvarsmakten tillstyrker promemorians förslag om ändringar i tillträdesförordningen som syftar till att förenkla handläggningen genom att Försvarsmakten blir kontaktpunkt för samtliga tillträdesärenden. Försvarsmakten tillstyrker också de förslag till ändringar i förordningen som rör förenklingar av tillståndsprocessen när Försvarsmakten får meddela tillstånd om tillträde, samt att Försvarsmaktens möjlighet att meddela tillstånd för vissa övningar som sker inom ramen för internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet tas bort.

Försvarsmakten avstyrker promemorians förslag om att skapa en ny definition avseende skolflygplan. Försvarsmakten föreslår också att tillträdesärenden som rör marinvetenskaplig forskning även fortsatt ska hanteras enligt den ordning som gäller idag och att detta särregleras i tillträdesförordningen.

Försvarsmakten vill därvid särskilt framhålla följande:

Andra myndigheters möjligheter att begära tillträdestillstånd hos regeringen, 4 b §

Försvarsmakten befarar att den föreslagna ordningen i § 4 b, som innebär att myndigheter i vissa fall kan ge in en ansökan om tillträde till svenskt territorium direkt till regeringen, kan komma att motverka den ökade tydlighet och goda samordning som de övriga ändringsförslagen förväntas resultera i. För att säkerställa sådan samordning och en samlad bild av beviljade tillträden till svenskt territorium, föreslår Försvarsmakten att det antingen införs ett obligatoriskt samråd eller annan samverkan med Försvarsmakten i de ärenden som lämnas direkt till regeringen från annan myndighet, eller att ansökan även i

dessa fall ställs till Försvarsmakten för fortsatt handläggning enligt samma rutin som för ärenden enligt 5 och 6 §§.

Frågan om hantering av tillträdesärenden kopplade till marinvetenskaplig forskning

Den befintliga rutinen och samarbetet mellan Kustbevakningen och Försvarsmakten avseende tillträdesärenden som rör marinvetenskaplig forskning är rationell och logisk vad avser resursfördelning och arbetssätt och fungerar enligt Försvarsmaktens uppfattning mycket väl.

Kustbevakningen är genom sin myndighetsinstruktion bemyndigade att avgöra vad som skall anses som marinvetenskaplig forskning och är vidare enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon bemyndigade att fatta beslut om tillträde till svensk ekonomisk zon för marinvetenskaplig forskning.

Försvarsmakten är endast inblandade i ärenden för marinvetenskaplig forskning i den utsträckning som genomförandet av forskningen kräver tillträde för ett statsfartyg till svenskt territorialvatten eller inre vatten.

I ärenden som gäller marinvetenskaplig forskning är därmed de beslut som fattas av Kustbevakningen respektive Försvarsmakten nära sammankopplade men det är inom Kustbevakningen som kompetensen och det huvudsakliga mandatet avseende utländska statsfartygs bedrivande av sådan forskning finns.

Promemorians förslag innebär att Försvarsmakten kommer att bli kontaktpunkt för alla ansökningar om tillträde till svenskt territorium även för ärenden som gäller marinvetenskaplig forskning. Försvarsmakten menar att just dessa ärenden med fördel fortsatt bör hållas ihop och hanteras av Kustbevakningen som kontaktpunkt, och att Försvarsmaktens beslut om tillträde till svenskt sjöterritorium i de fall detta ingår i ansökan om marinvetenskaplig forskning, fattas på begäran av Kustbevakningen.

Skolflygplan

Försvarsmakten bejakar i grunden förslaget om att Försvarsmakten ska kunna fatta beslut om tillträde för skolflygplan. Försvarsmakten menar dock att det föreslagna sättet att åstadkomma detta, nämligen genom att en separat ny definition av skolflygplan införs i förordningen, inte är ändamålsenligt. Detta framförallt eftersom det finns en mängd olika typer av andra statsluftfartyg som inte är särskilt definierade i tillträdesförordningen (t.ex. *Reconnaissance Aircraft*, *Maritime Patrol and ASW Aircraft*, *Flying Boats and Amphibious Aircraft*, *Early Warning and Command Post Aircraft*, *Electronic Warfare and Defence Suppression Aircraft*, *Aerial Refuelling Aircraft* och *Unmanned Aerial Vehicles*).

Försvarsmakten menar istället att det är en enklare och mer ändamålsenlig lösning att ta bort skolflygplan som en enskild kategori av militära stridsflygplan, och därmed låta dem omfattas av samma ordning som andra typer av militära statsluftfartyg, som inte är militära stridsflygplan. Försvarsmakten föreslår därvid följande lydelse i 2 §:

5. statsluftfartyg: militära luftfartyg och andra luftfartyg, som ägs eller brukas av en stat och nyttjas i icke kommersiellt syfte,

6. militära stridsflygplan: jakt-, attack-, bomb- och spaningsflygplan som ägs eller brukas av en stats stridskrafter,

7. militära fordon...

Prövning av ärenden enligt 6 §

Den föreslagna skrivningen innebär, enligt Försvarsmaktens tolkning att en ny typ av ärenden, framförallt vad avser årstillstånd för statsluftfartyg, kommer att behöva överlämnas till regeringen för beslut. I dagsläget hanteras dessa ärenden i sin helhet av Försvarsmakten genom att farkoster vilka inte omfattas av bemyndigandet i 5 § stryks ur beredningen med information till ansökaren om att framställan rörande tillträde för dessa enheter ska göras till regeringen. Försvarsmaktens bedömning är att ytterligare ett 50-tal ärenden, på årsbasis, kommer behöva överlämnas till regeringen för avgörande om den föreslagna skrivningen kvarstår.

Konsekvenser för Försvarsmakten och ikraftträdande

Försvarsmaktens bedömning är att den nya ordningen kommer att ställa högre krav på Försvarsmakten vad gäller skyndsamhet i handläggningen, framför allt vad gäller de ärenden som ska lämnas till regeringen för beslut. Dessutom kommer sammanlagt fler tillträdesärenden handläggas av Försvarsmakten. Sammantaget innebär detta sannolikt att Försvarsmakten behöver resursförstärka myndighetens hantering av tillträdesärenden.

Försvarsmakten kommer därtill sannolikt behöva genomföra en del administrativa och tekniska åtgärder för att kunna uppfylla rollen som nationell kontaktpunkt för tillträdesärenden. För att hinna med detta arbete önskar Försvarsmakten att den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande av de föreslagna ändringarna skjuts fram till den 1 april 2021. I det sammanhanget behöver också en ny version av den s.k. Försvarsattachéguiden ges ut.

Övriga synpunkter på föreslagna förordningsändringar

Försvarsmakten vill understryka att tillträdesfrågor är centrala för Sveriges militära samarbeten med internationella partners. Tillämpningen av tillträdesförordningen måste därför ses i ljuset av dessa operativa samarbeten. Förmågan att skapa ytterligare kortare handläggningstider för tillträdesärenden är ständigt aktuell. Ytterst handlar det om Försvarsmaktens operativa förmåga, inklusive förmåga att ge värdlandsstöd, samt trovärdighet som partner i militära samarbeten.

Avslutningsvis vill Försvarmakten även ta tillfället i akt och peka på behovet av en fördjupad dialog mellan Regeringskansliet/Fö och Försvarmakten vad avser den administrativa beredskapen för hantering av tillträdesärenden i händelse av krig.

-o0o-

I beredningen av detta ärende har försvarsjurist Lisa Eurén-Höglund (LEDS JUR), major Frank Snarf (LEDS STAB), handläggare Viktor Runius (LEDS INRI), örlogskaptan Lars Enander (LEDS INRI), överstelöjtnant Carl Gustav Schultz (PROD FPE ÖVN), major Göran Andersson (FLYGI), tillståndshandläggare Ingrid Schmidt (INSS J3), tillståndshandläggare Eric Wedrén (INSS J3) och tillståndshandläggare Vincent Becker (INSS J3).

Detta yttrande har beslutats av chefen för ledningsstaben, viceamiral Jonas Haggren. I den slutliga handläggningen har deltagit t.f. sektionschef Charlotta Viktorin och som föredragande sektionschef Erik Lindmark.

Jonas Haggren
C LEDS

Erik Lindmark

Sändlista

Försvarsdepartementet
Fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
mari.magnusson@regeringskansliet.se

För kännedom

LEDS
LEDS JUR
MUST
PROD
INS
FLYGI

AST
MS
FS